

**“Новини садівництва”
щоквартальний
науково-виробничий журнал**
№2(72), квітень-червень 2011 р.

Засновники:

Укрсадвинпром; Уманський національний університет садівництва; Інститут помології НААНУ; Інститут зрошуваного садівництва НААНУ; Подільська дослідна станція Інституту садівництва НААНУ

Зареєстрований
Держкомвидавом України
5.03.1994 р., серія КВ 465

Головний редактор:
доктор с.-г. наук Мельник О. В.

Редакційна колегія:

доктори с.-г. наук Балабак А. Ф.,
Бутило А. П., Копилов В. І.,
Копитко П. Г., Майдебур В. І.,
Хоменко І. І.; доктор екон. наук
Рулев В. А., кандидат біол. наук
Грицаєнко А. О.; кандидат с.-г. наук
Рипамельник В. П.; Білий П. Ф.,
Рибак А. В., Цимбровська Л. О.

Номер редагували:
Дрозд О. О., Мелехова І. О.,
Цимбровська Л. О.
Комп'ютерний набір: Мельник І. О.
Проект обкладинки,
і верстання: Мельник О. В.

**За використання
матеріалів
посилання на “НС”
обов'язкове**

Підписка в редакції

Адреса редакції:
Абон. скринька 543,
20305, м. Умань-5
Черкаської області.
E-mail: novsad@ukr.net
тел. +38 04744 32326

Підписано до друку 18.VI.2011
Формат 60х84 1/16
Обсяг 3 др. арк.

Надруковано в друкарні
фірми “Есе”: 03142, м. Київ,
пр-т Акад. Вернадського, 34-1

Слово про О.С.Андрієнка
(до 100-річчя від народження)..... 1

Розсадництво

Підщепи черешні..... 4
Новий стандарт саджанців..... 5

Агротехніка

Якість саджанців й обрізування черешні..... 6
Обрізування “на ікло”..... 8
Проти розтріскування черешень..... 13
Персик по-інтенсивному..... 15
Перськова альтернатива..... 22

За рубежом

Новинки вирощування яблук:
швейцарський досвід 25
Новинки на “Фрутлогістика-2011”..... 26

Нові культури і сорти

Клони яблуні Фуджі і Бреберн 27
Сорти у Франції..... 29
Ред Джонапринц..... 30
Клони груші Ноябрьська..... 32

Переробка, реалізація

Функціональні розлади плодів зерняткових..... 36
Зберігання черешень..... 39

Фото на обкладинці: готування ділянки до
закладання саду в Італії (фото О.В.Мельника).

НОВІ КУЛЬТУРИ І СОРТИ

НОВІ КУЛЬТУРИ І СОРТИ

КЛОНИ ЯБЛУНІ ФУДЖІ і БРЕБЕРН

Потепління клімату сприяє вирощуванню сортів з тривалим періодом вегетації у середній кліматичній смузі. Вирощування пізньостиглих сортів дає також змогу розширити період збору врожаю, що досить важливо за існуючих труднощів з забезпечення сезонними працівниками.

Фуджі

Пізньостиглий японський сорт Фуджі потрапив до Італії у 1990-х роках і набув значного поширення у південному регіоні Європи. Серед чималого числа клонів Фуджі лише окремі придатні для вирощування в умовах середньої кліматичної смуги (Польща), наприклад, Фуджі Кіку 8 і Бені Шогун. Запилювачами для клонів сорту Фуджі можуть бути сорти Голден Делішес, Джонаголд, Гала і Айдаред.

В садах Південного Тиролю (Італія) клон Фуджі Кіку 8 вирощують з 1991р. на площі близько 1000 га, тоді як загальна площа його насаджень в світі – 3500 га. Серед клонів Фуджі саме Кіку 8 вирізняється привабливим забарвленням і винятково солодкими плодами. Яблука Кіку 8 досить важкі й у контейнер їх входить 350 кг, тоді як яблук сорту Джонаголд – 300–310.

Недоліком сорту може бути незначна скловидність м'якушу під час збирання плодів, що зникає протягом кількох тижнів зберігання. Плоди добре зберігаються в звичайному холодильнику, а в регульованому газовому середовищі з ультранизьким вмістом кисню (РГС з УНК) їх можна успішно зберігати навіть до липня-серпня. Яблука тверді, хрусткі, соковиті й солодкі. Деревя середньої сили росту, у плодоношення вступають рано і щедро плодоносять. Проте для отримання щорічних якісних врожаїв обов'язково проріджують зав'язь.

Популярність сорту зростає з отриманням безвірусної версії Фуджі Кіку Фубракс. Плоди з оздоровлених дерев мають краще забарвлення в усьому об'ємі крони з більш інтенсивним від Кіку 8 рум'янцем.

Бені Шогун (Хейсей Фуджі) – клон, придатний до вирощування в умовах

середньої кліматичної смуги (Польща). Плоди досягають на три тижні раніше від Фуджі, в умовах центральної Польщі останнім часом набувають збиральної стиглості в останній декаді вересня і придатні до споживання вже під час збирання.

Дерева в перші після садіння роки ростуть досить сильно, надалі ріст слабшає. Для отримання відповідної якості плодів обов'язково проріджують зав'язь. Яблука вирізняються чудовим смаком – солодкі, соковиті, з присмаком ананасу. У звичайному холодильнику плоди зберігають до лютого-березня, а в РГС з УНК – до травня-червня. Під час збирання нерідко спостерігається скловидність м'якушу, яка з часом зникає.

Плоди округлої форми, 75–80 мм у діаметрі. Шкірка матова і гладенька, зеленувато-жовтого основного забарвлення, з оранжево-червоним розмитим рум'янцем.

Бреберн

Бреберн (Леді Гамільтон х Кокс Пепін Оранж) – пізньозимовий сорт яблуні новозеландської селекції. До Західної Європи потрапив досить давно, але нерівномірний ріст і невисока врожайність уражених вірусами дерев не надали йому популярності. Перші оздоровлені від вірусів саджанці вирощено на початку 1990-х в німецькому розсаднику Шнайдера.

Бреберн і його клони найбільш поширені в Німеччині, зокрема в регіоні Боденського озера, де займають близько 8,5% загальної площі насаджень яблуні, яка постійно збільшується.

Дерево помірного росту або досить сильноросле (рекомендовано карликову підщепу), з регулярним щедрим плодоношенням і високою придатністю плодів до тривалого зберігання. Пагони відходять від провідника під прямим кутом, завдяки чому крона формується досить легко. Сорт досить стійкий до парші і середньо стійкий до борошнистої роси. На плодах з молодих дерев може проявлятися підшкірна плямистість.

Добрими запилювачами є Кортланд, Ред Делішес, Гала, Голден делішес, Чемпіон, Елстар, Пінова.

Плоди крупні, дещо приплюснуті, з помітною ребристістю. Принаймні половина шкірки плоду стандартного оздоровленого від вірусів сорту Бреберн покрита смугастим цегляно-оранжево-червоним (теракозовим) рум'янцем, інша частина зелена або зеленувато-жовта. Яблука оптимального терміну збирання солодкі, соковиті й хрусткі. Збиральна стиглість в умовах середньої кліматичної смуги настає в кінці жовтня – на початку листопада.

Останніми роками у багатьох західноєвропейських розсадниках вирощують саджанці нових клонів цього сорту. Більшість вирощуваних у Німеччині клонів сорту Бреберн походять з Нової Зеландії і продаються під сортовими або торговими назвами. Значна частина клонів ліцензійні, наприклад, Бреберн Хідала Хіллвелл, Лохбу Ред Бреберн, Марірі Ред, Розабел чи Роял Бреберн. Серед неліцензійних – Інфел 6315, Інфел 6458, Бреберн НАКБ та Бреберн Шнайдера [1]. У Польщі найчастіше пропонують клон Бреберн НАК, зараз проходить реєстрацію темно-червоний клон Бреберн Ред [2].

Бреберн Нак набуває поширення в Польщі. Плоди середнього розміру з жовтувато-зеленим основним забарвленням і темно-червоним рум'янцем на близько 2/3 поверхні. Добре зберігаються в звичайному холодильнику до лютого-березня за температури близько 3°C (за нижчої уражуються побуванням м'якушу).

Марірі Ред – темночервоний патентований клон сорту Бреберн, відомий у Новій Зеландії як Еве. Майже вся шкірка з червоним, а на молодих деревах – пурпуровим рум'янцем. Можливе одноразове збирання плодів. Високу якість і вирівняність плодів отримують з безвірусних саджанців та за оптимального терміну збирання врожаю (завчасно зібрані плоди мають невисоку цукристість).

Бреберн Ред – польський клон сорту Бреберн, знайдений в околицях Варшави, досить перспективний для вирощування в умовах середньої кліматичної смуги. Плоди з темночервоним розмитим рум'янцем на понад 80% шкірки, тверді, соковиті, солодкі і зберігаються в звичайному холодильнику до квітня, а в РГС – до червня-липня.

Бреберн Розабел – новий новозеландський клон з твердими соковитими плодами з червоним смугастим рум'янцем на більшій частині шкірки. Збиральна стиглість зазвичай настає на початку листопада.

Література

1. Podymniak M. Sporty Fuji i Braeburna dojrzewające w Polsce // Sad. – 2009. – №3. – P. 20–25.
2. Baab G. Sporty odmiany Braeburn – blogosławienstwo czy przekleństwo // Hasło Ogrodnicze. – 2009. – №9. – P. 50–53.

(О.В.Мельник, І.О.Мелехова)

СОРТИ У ФРАНЦІЇ

Анжерською дослідною станцією (Франція) впроваджуються екологічні сорти яблуні: Шантклер, подібний до Голден Делішеса, Хоней Кранч, клубний американський сорт, Аріан, з привабливими крупними плодами, Пінк Леді, що має значний успіх у Франції, а також жовтоплідний сорт Тентейшн.

Лідерські позиції утримує Голден Делішес, хоча й з тенденцією до спаду виробництва. Зростає виробництво сорту Гала, утримують позиції Гранні Сміт, Бреберн і Роужес, нарощується виробництво Фуджі і Пінк Леді.

За матеріалами "Sad nowoczesny", 2007, №4. (І.О.Мелехова)